

KIS-872 – An imbourc’hioù mezegel

(GE – 28 04 06)

Ent klasel, e c’hoarveze ar studi renet gant ar mezeg war ur c’hlañavour eus un heuliad arglaskoù :

1. Ur prantad kentañ, an imbourc’h klinikel, anezhañ :

a) atersiñ war :

~ hanezadur mezegel ar gouziviad hag e familh (diagentoù personel ha familhel) ;

~ ar strafuilhoù o doa degaset ar gouziviad davet ar mezeg (azonoù arc’hwelel) ;

~ an arouezioù hollek (terzhienn, koll pouez, asikted, h.a.) ;

b) erc’hwiliañ korf ar gouziviad, e pevar lankad lerc’h ouzh lerc’h :

~ ensellout war glask doareoù direizh er parzh-mañ parzh eus ar c’horf (a-fet furm, liv, fiñvoù, h.a.) ;

~ teuta, eleze arloañ ar bizied pe an dorn a-bezh ouzh ar parzh-mañ parzh eus ar c’horf evit stadañ ar perzhioù fizikel anezhañ (a-fet gwevned, kantalc’h, heloc’h, gwrezverk, h.a.) ;

~ kiziata, eleze skeiñ beg ur biz ouzh ur poent eus ar c’horf, war eeun (kiziata kentizhek) pe a-dreuz ur biz eus an dorn all (kiziata handizhek), war-benn kaout dre an dason un alberz eus stad ar gwiadoù a-zindan ;

~ selaouenniñ, anezhañ selaou an trouzoù o tont eus diabarzh ar c’horf dre arloañ ar skouarn ouzh ar parzh erc’hwiliet (selaouenniñ kentizhek) pe dre hanterezh ur stetoskop (selaouenniñ handizhek).

2. Diouzh ret, un eil prantad o c’hoarvezout a erc’hwilioù klokaat (pe imbourc’hioù amglinikel) fiziet en imbourc’hvaou Bevoniezh, Skinouriezh, Stenouriezh, h.a.

Hiziv eo kozhbet an imbourc’hioù klinikel betek bezañ un atersiñ hep mui pa c’hortoz ar vezeion an deznaou digant an arglaskoù arbennik. Kaset e vez ar re-mañ da benn gant ijinenoù oc’h erc’hwiliañ :

a) gwiadoù pe danvezennoù erlamet diouzh korf ar gouziviad (arglaskoù hag elfennadurioù renet en imbourc'hvaoù bevoniezh vezegel da skouer) ;

b) korf ar gouziviad e unan ; kefleuniet e vez an arglaskoù-mañ :

~ pe hep treloezañ (engwanañ, flañchañ) an amwiskadoù (kroc'hen, glaourgenn) — erc'hwilioù antrewan ;

~ pe goude treloezañ an amwiskadoù — erc'hwilioù trewan.

War ziorren emañ bepred ar skeudennerezh mezegel. An amkan anezhañ eo skeudenniñ ergorennoù loet e diabarzh ar c'horf. Kemm a lakaer etre al luniñ eeun o pourchas skeudennoù divvent hag an erluniñ oc'h araezañ skeudennoù teirment. Korvoet e vez kalvezerezhioù diseurt :

1. Al luc'hwereañ : buket e vez un hordenn luc'h ouzh speurenn un organ diwar-bouez ur feskenn edañvoù kouarz (fibroskop) hag arsellet ar speurenn pe war eeun (luc'hengweliñ), pe dre luc'hskeudenniñ, pe dre fiñvskeudenniñ, pe dre bellweliñ. Hervez an organoù erc'hwiliet e lakaer kemm etre :

a) al luc'hwereañ antrewan (da erc'hwiliañ diabarzh ar bronkez pe ar benvegad koazhañ) ;

b) al luc'hwereañ trewan : diwar-bouez broskanoù sanket en ul levr-genn (ampeleñ, krezenn, irgenn) ez enc'hwezher un aezhenn (nitrogen, CO₂) pe ul liñvenn voull (dileizhad kengrennek) hag ez ebarzher ul luc'honi hag un ardivink arseliñ ; hervez ma erc'hwilier a-dreuz d'an ampeleñ, d'ar grezenn pe d'an irgenn e komzer a-getep eus torwerañ, bruskwereañ (pe krezwerañ), arzwerañ (pe irwerañ) ; pa c'hoarvez an erc'hwiliañ a arseliñ war eeun, e komzer a-getep eus torengweliñ, bruskwengweliñ (pe krezengweliñ), arzwengweliñ (pe irengweliñ) ;

2. Ar stenwerañ pe stenerluniñ : buket e vez un hordenn usstenioù etrezek ur parzh korf ha lerc'hwezhet an advant anezho disvannet diwar ar furmadurioù don pe donoc'h.

3. Ar skinwerañ, oc'h ober gant skinadoù ionaus (elektron, neutron, proton, skinoù γ pe X). Hervez an hentenn arveret e teskriver :

a) ar skinwerañ divvent, anezhañ :

~ ar skinselliñ, pe imbourc'hiñ war ur skramm kendreluc'h skeudenn ur c'horf lakaet etre ar skramm hag ur vammenn skinoù X :

~ ar skinluniñ, pe lenañ war ur goc'henn skeudenn ur c'horf lakaet etre ar goc'henn hag ur vammenn skinoù X ;

b) ar skinwerañ teirment, pe skinerluniñ, oc'h araezañ hervez meur a galvezerezh, o c'hoarvezout eus un hordenn strizh a skinoù X oc'h

erc'hwiliañ a skejennoù tanav ar c'horf da studiañ hag eus un urzhiataer o niverelaat an arhentoù dedaolet. An ijinenn arveretañ hiziv eo ar c'hwilerluner pe skanner.

4. Ar gwarellwerañ, pe gwarellerluniñ (skeudennerezh dre zasson gwarellet) o korvoiñ perzh an derc'hanoù loet en ur gwarellvaez da vont war zasson hervez o lankad gwarellet dibarek.

Un imbourc'h all eo studi an tredanbarañ, eleze an dedaoliñ tredan gant an organoù ; ar barrwezañ eo lerc'hwezañ an argemmoù tredanvarr dec'hanet gant gwerederezh ar gwiadoù ; ar c'halonvarrwezañ, an empennvarrwezañ, ar c'hahervarrwezañ, h.a. zo lerc'hwezañ an tredan dedaolet a-getep gant ar galon, an empenn, ar c'haerioù, h.a.

GERVA BREZHONEG-GALLEG-SAOZNEG

Ne glot ket e pep keñver an termenoù brezhonek hag allyez. Da gentañ, peogwir e roan un diazez reizhiadekoc'h d'an hanc'herieg (ober a ran da skouer gant ar c'hedrannoù *-selliñ*, *-engweliñ* evit an imbourc'h en amzer werc'hel ha gant ar gedrann *-luniñ* evit an imbourc'h dre skeudennoù lenet, hag ouzhpenn se kinnig ober gant *-werañ* evel termen rumm evit an div hentenn). D'an eil, emañ an imbourc'hioù amglinikel, ar skeudennerezh pergen, oc'h emdreiñ buan hag arver a zegouezho buan gant an danvez geriadurel a hañval bezañ reñverek hiziv.

Brezhoneg	Galleg	Saozneg
<i>advant</i>	<i>écho</i>	<i>echo</i>
<i>amwiskad</i>	<i>tégument, revêtement</i>	<i>integument</i>
<i>antrewan</i>	<i>non-invasif, non-effraktif</i>	<i>non-invasive</i>
<i>arglaskoù arbennik</i>	<i>recherches spécialisées</i>	
<i>arouezioù hollek</i>	<i>signes généraux</i>	
<i>artroskop</i>	<i>arthroscope</i>	<i>arthroscope</i>
<i>arzengweliñ</i>	<i>arthroscopie</i>	<i>arthroscopy</i>
<i>arzwerañ</i>	<i>arthroscopie / arthrographie</i>	<i>arthroscopy / arthrography</i>
<i>barrwezad</i>	<i>électrogramme</i>	<i>electrogram</i>

<i>barrwezañ</i>	<i>électrographie</i>	<i>electrography</i>
<i>broskan g.</i>	<i>trocart, trois-quarts</i>	<i>trocar</i>
<i>bruskengweliñ</i>	<i>pleuroscopie</i>	<i>thoracoscopy, pleuroscopy</i>
<i>bruskwereañ</i>	<i>pleuroscopie</i>	<i>thoracoscopy, pleuroscopy</i>
<i>c'hwilerluner</i>	<i>tomodensitomètre, scanographe, scanner</i>	<i>scanner</i>
<i>c'hwilerluniñ</i>	<i>tomodensitométrie, scanographie</i>	<i>computerized axial tomography</i>
<i>deznaou g.</i>	<i>diagnostic</i>	<i>diagnosis</i>
<i>diagentoù</i>	<i>antécédents</i>	<i>antecedents, previous history</i>
<i>dileizhad kengrennek</i>	<i>soluté physiologique, soluté isotonique</i>	<i>physiological solution</i>
<i>edañvoù kouarz</i>	<i>fibres de quartz</i>	
<i>ekoskop</i>	<i>échoscope</i>	<i>echoscope</i>
<i>elektroenkefalograf</i>	<i>électroencéphalographe</i>	<i>electroencephalograph</i>
<i>elektroenkefalogramm</i>	<i>électroencéphalogramme, EEG</i>	<i>electroencephalogram, EEG</i>
<i>elektrograf</i>	<i>électrographe</i>	<i>electrograph</i>
<i>elektrogramm</i>	<i>électrogramme</i>	<i>electrogramm</i>
<i>elektrokardiograf</i>	<i>électrocardiographe</i>	<i>electrocardiograph</i>
<i>elektrokardiogramm</i>	<i>electrocardiogramme, ECG</i>	<i>electrocardiogram, ECG</i>
<i>elektromiograf</i>	<i>électromyographe</i>	<i>electromyograph</i>
<i>elektromiogramm</i>	<i>électromyogramme, EMG</i>	<i>electromyogram, EMG</i>
<i>elfennadur (bevoniel)</i>	<i>analyse (biologique)</i>	<i>(biological) analysis</i>
<i>empennvarrwezd</i>	<i>électroencéphalogramme, EEG</i>	<i>electroencephalogram, EEG</i>
<i>empennvarrwezañ</i>	<i>électroencéphalographie</i>	<i>electroencephalography</i>
<i>endoskop g.</i>	<i>endoscope</i>	<i>endoscope</i>

<i>engwanañ</i>	<i>ponction</i>	<i>puncture</i>
<i>engweliñ</i>	<i>endoscopie</i>	<i>endoscopy</i>
<i>ensellout</i>	<i>inspection</i>	<i>inspection</i>
<i>erc'hwil g. klokaat</i>	<i>examen complémentaire</i>	
<i>erc'hwiliañ</i>	<i>examen, investigation</i>	<i>indagation, investigation</i>
<i>erlamad g.</i>	<i>prélèvement</i>	<i>sample, specimen</i>
<i>erlemel, erlam-</i>	<i>prélever</i>	<i>to take a sample, to cut off a sample</i>
<i>fibroskop g.</i>	<i>fibroscope</i>	<i>fibroscope, fibrescope</i>
<i>flañchañ</i>	<i>inciser, incision</i>	<i>to incise, incision</i>
<i>glaourgenn g.</i>	<i>muqueuse</i>	<i>mucous membrane</i>
<i>gwarellerluniñ</i>	<i>imagerie par résonance magnétique, IRM</i>	<i>nuclear magnetic resonance imaging, NMR</i>
<i>gwarellvaez</i>	<i>champ magnétique</i>	<i>magnetic field</i>
<i>gwarellwereañ</i>	<i>imagerie par résonance magnétique, IRM</i>	<i>nuclear magnetic resonance imaging, NMR</i>
<i>hanezadur, istor (ar c'hleñved)</i>	<i>histoire (de la maladie), , anamnèse, anamnétiques</i>	<i>anamnesis, case history</i>
<i>imbourc'h klinikel</i>	<i>examen clinique</i>	<i>clinical examination</i>
<i>imbourc'h amglinikel</i>	<i>examen paraclinique, examen complémentaire</i>	
<i>imbourc'h mezegel</i>	<i>examen médical</i>	
<i>imbourc'hva</i>	<i>laboratoire (d'analyses)</i>	
<i>irengweliñ</i>	<i>arthroscopie</i>	<i>arthroscopy</i>
<i>irwereañ</i>	<i>arthroscopie / arthrographie</i>	<i>arthroscopy / arthrography</i>
<i>kahervarrwežad</i>	<i>électromyogramme, EMG</i>	<i>electromyogram, EMG</i>
<i>kahervarrwezañ</i>	<i>électromyographie</i>	<i>electromyography</i>
<i>kalonvarrwežad</i>	<i>électrocardiogramme, ECG</i>	<i>electrocardiogram, ECG</i>
<i>kalonvarrwezañ</i>	<i>électrocardiographie</i>	<i>electrocardiography</i>

<i>kendreluc'h</i>	<i>fluorescence</i>	<i>fluorescence</i>
<i>kiziata</i>	<i>percussion</i>	<i>percussion</i>
<i>kiziata handizhek</i>	<i>percussion médiate</i>	<i>finger percussion</i>
<i>kiziata kentizhek</i>	<i>percussion immédiate</i>	<i>direct percussion</i>
<i>krezweliñ</i>	<i>pleuroscopie</i>	<i>thoracoscopy, pleuroscopy</i>
<i>krezwereañ</i>	<i>pleuroscopie</i>	<i>thoracoscopy, pleuroscopy</i>
<i>lankad gwarellec'h</i>	<i>moment magnétique</i>	<i>magnetic moment</i>
<i>levrgenn</i>	<i>séreuse</i>	<i>serous membrane</i>
<i>luc'hengweliñ</i>	<i>endoscopie</i>	<i>endoscopy</i>
<i>luc'honi b.</i>	<i>optique (une –)</i>	<i>lens, optic</i>
<i>luc'hwereañ</i>	<i>endoscopie</i>	<i>endoscopy</i>
<i>luc'hwereañ antrewan</i>	<i>endoscopie non-invasive, endoscopie non-effractive</i>	<i>non-invasive endoscopy</i>
<i>luc'hwereañ trewan</i>	<i>endoscopie invasive, endoscopie effractive</i>	<i>invasive endoscopy</i>
<i>pellweliñ</i>	<i>téléviser, télévision</i>	
<i>pleuroskop</i>	<i>pleuroscope</i>	<i>thoracoscope</i>
<i>selaouenniñ</i>	<i>auscultation</i>	<i>auscultation</i>
<i>selaouenniñ handizhek</i>	<i>auscultation médiate</i>	
<i>selaouenniñ kentizhek</i>	<i>auscultation immédiate</i>	
<i>skanner</i>	<i>scanner, scanographe, tomodensimètre</i>	<i>scanner</i>
<i>skeudennerezh dre zasson gwarellec'h</i>	<i>imagerie par résonance magnétique, IRM</i>	<i>nuclear magnetic resonance imaging, NMR</i>
<i>skeudennerezh mezegec'h</i>	<i>imagerie médicale</i>	<i>medical imaging</i>
<i>skinad ionaus</i>	<i>rayonnement ionisant</i>	
<i>skinerluniñ</i>	<i>scanographie, scanner, tomodensitométrie</i>	<i>scanography, computerized axial tomography</i>
<i>skinluniñ</i>	<i>radiographie</i>	<i>radiography</i>

<i>Skinouriezh b.</i>	<i>radiologie</i>	<i>radiology</i>
<i>skinselliñ</i>	<i>radioscopie</i>	<i>fluoroscopy</i>
<i>skinwereañ divvent</i>	<i>radioscopie / radiographie</i>	<i>fluoroscopy / radiography</i>
<i>skinwereañ teirment</i>	<i>scanographie, scanner, tomodensitométrie</i>	<i>scanography, computerized axial tomography</i>
<i>stenerluniñ</i>	<i>échographie</i>	<i>echography</i>
<i>Stenouriezh</i>	<i>échographie</i>	<i>echography</i>
<i>stenwereañ</i>	<i>échographie</i>	<i>echography</i>
<i>stetoskop</i>	<i>stéthoscope</i>	<i>stethoscope</i>
<i>teuta</i>	<i>palpation</i>	<i>palpation, touch</i>
<i>torengweliñ</i>	<i>cœlioscopie, laparoscopie</i>	<i>coelioscopy</i>
<i>torwereañ</i>	<i>cœlioscopie, laparoscopie</i>	<i>coelioscopy</i>
<i>tredanbarañ</i>	<i>électrogenèse, électrogénie</i>	<i>electrogenesis</i>
<i>treloezañ</i>	<i>franchir, effraction</i>	
<i>trewan</i>	<i>invasif, effraktif</i>	<i>invasive</i>
<i>ussten</i>	<i>ultrason</i>	<i>ultra-sound</i>